

3 А Р Б Д О Р О Д И М Л А Р

САНОАТ ишлаб чиқариш бирлашмалари ва корхоналари коллективлари КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съездини муносиб кутиб олиш ҳамда ўзининг беш йилликни муваффақиятли янгилаш учун социалистик мусобақани кенг қўлчи ёйдириб, ўлка ютуқларини кўлга киритди. Маҳсулот умумий ҳажми бўйича тўққиз ойлик план бажарилиб, саноат ишлаб чиқариш ўсиши ўтган йилнинг шу давридаги нисбатан 3,5 процентини ташкил этди. Меҳнат унумдорлиги 3,4 процентга ошди; бунинг ҳисобига 67 процент ишлаб чиқариш ўсишига эришилди.

Қора металлургия, машинасозлик ва металл ишлаш, ўрмон, ёғочга ишлов бериш ва целлюлоза-қоғоз саноати, енгил саноат жадал суръат билан ривожланди.

Шунингдек, ёқилғи саноати, қурилиш материаллари саноати, озиқ-овқат саноати янада тараққий этди.

Область шаҳарлари ва районлари бўйича маҳсулот умумий ҳажми планнинг бажарилиши, ишлаб чиқариш ва меҳнат унумдорлигининг ўсиш суръатлари қуйидагича бўлди:

Маҳсулот умумий ҳажми бўйича	1980 йилнинг тўққиз ойида	1979 йилнинг тўққиз ойида	1978 йилнинг тўққиз ойида
ишлаб чиқариш бўйича	103	107	103
меҳнат унумдорлиги бўйича	100,9	96	94
Ташкент	101	107	104
Олмалиқ	101	104	102
Ангрен	101	110	107
Охангарон	101	103	102
Бекobod	101	110	109
Чирчиқ	102	110	109
Янгийўл	103	135	133
РАЙОНЛАР:	100,8	115	110
Оққўрғон			
Охангарон			

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ ВА ШАҲРИ САНОАТИНИНГ 1980 ЙИЛ ЯНВАРЬ-СЕНТЯБРИДА ДАВЛАТ ПЛАНИНИ БАЖАРИШ ЯКУНЛАРИ

Бекobod	100,9	116	107
Бўстонлиқ	104	94	92
Вўка	104	120	118
Галаба	104	113	108
Калинин	104	99	97
Коммунистик	102	120	107
Оржоникидзе	102	106	94
Паркент	104	104	101
Пискент	104	125	123
Урта Чирчиқ	101	107	97
Тошкент	108	110	100,5
Чиноз	102	118	116
Янгийўл	104	99,9	96

Маҳсулотнинг муҳим турларини ишлаб чиқариш қўйидагича бўлди:

Электр энергияси, миллиард киловатт-соат	10,1	95*
Қўмир, минг тонна	4092	105
Куч трансформаторлари, минг киловольт-ампер	5291	104
Врон кабелли, минг километр	14,0	103

*) Электр энергияси ишлаб чиқаришнинг пасайиши кўпчи энергия системаларидан эрзон электр энергияси олишнинг қўйиши билан изоҳланади.

Компрессорлар, дона	5283	106
Тракторлар, минг дона	17,9	99,8
Трактор агрегатлари, минг дона	27,9	103
Трактор култиваторлари, минг дона	15,4	103
Пахта териб машиналари (физик бирлида), дона	6924	102
Қўрак чувиш машиналари, дона	2382	111
Электр қўрик қранлари (маҳсуслари ҳам шў ҳисобда), дона	1038	103
Экскаваторлар, дона	1095	98
Химия ускуналари, миллион сўмлик	20,7	90
Қўшқоқ ҳўжалик машиналари, миллион сўмлик	90,2	106
Нигма темир-бетон конструкция ва деталлари, минг кубометр буюм	1613	100,9
Бинокорлик гишти, миллион дона	372	95
Пардоз керамика плиталари, минг квадрат метр	934	111
Асбоцемент шифери, миллион шартли плита	131	102
Асбоцемент қурувлари, шартли километр труба	2150	88
Қоғоз, минг тонна	18,5	97
Масбей, миллион сўмлик	64,1	120
Каноп толаси, минг тонна	25,1	113
Пахта толаси, минг тонна	80,4	128
Тўқувчилик буюмлари (тўлиқ баҳоси бўйича), миллион сўмлик	204,9	104
Пайпоқ буюмлари, минг юффт	234	112
Ички трикотаж, миллион дона	7,8	101
Устин трикотаж, миллион дона	5,7	106
Чарм пойфазал, миллион юффт	10,9	117
Гўшт (давлат ресурслари хом ашёсидан) минг тонна	30,6	103
Қолбаса маҳсулотлари—минг тонна	23,5	104
Қаймоғи олинмаган маҳсулот сутга		

айлантириб ҳисоблаганда (давлат ресурслари хом ашёсидан), минг тонна 117,8 101

Ўсимлик мойи (давлат ресурслари хом ашёсидан), минг тонна 30,9 99,0

Кондитер маҳсулотлари, минг тонна 53,8 104

Консервалар, миллион шартли банка 153,4 127

Ўтган йилнинг тўққиз ойига нисбатан бир қатор машинасозлик маҳсулотлари ва халқ истеъмолчи моллари (чарм пойфазал, пайпоқ буюмлари, қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари, консервалар ва бошқалар) ишлаб чиқариш қўйилди.

Область саноатида фан ва техника ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этиш, ускуналардан фойдаланишни яхшилаш, хом ашё ва материаллардан фойдаланишни яхшилаш, ишлаб чиқариш рентабеллигини ўстириш, маҳсулот сифатини ошириш бўйича ишлар давом эттирилди. Юқори сифат категорияли маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми 1979 йилнинг тўққиз ойидаги нисбатан саккиз процентга ошди. Янги технология жараёнилари ўзлаштирилди, ишлаб чиқаришнинг комплекс механизациялаш ва автоматлаштириш амалга оширилди.

Шу билан биргаликда айрим ишлаб чиқариш бирлашмалари ва корхоналар маҳсулот умумий ҳажми, фойдаланиш, меҳнат унумдорлигини ошириш, тоғор маҳсулотни таширишни қамқайтириш, зарур ассортиментни белгилаш сифатлиги маҳсулотини ишлаб чиқариш бўйича топширилган бажармадилар. Айрим янги ишга туширилган қувватлар секин ўзлаштирилди ва тўла фойдаланилмади.

Саноат ҳодимлари съезд олди мусобақасида мавжуд резервларни тўла ишга солишга, ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини оширишга, 1980 йил планини бажаришга барча кучларини сафарбар қилдилар. Шу йилнинг 1 октябрга 200 ишда ишлаб чиқариш бирлашмалари ва корхоналари коллективлари беш йиллик охирига мўлжалланган ишлаб чиқариш умумий ҳажминини ўстириш вазифасини бажардилар.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ ВА ШАҲРИ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИ.

ЎНИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ IV СЕССИЯСИ ХИЗМАТ МАДАНИЯТИНИ ОШИРИШ ЙЎЛИДА

Депутат Т. Н. ОСЕТРОВ нутқи

(Бош 1-бетда).

аҳолининг тўлов қобилиятига эга бўлган талаб-ахтиёжи қонқарсиз эканлиги муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети чакана товар обороти янада юксак суръатлар билан ўсишини ҳамда савдо-иштин материал-техника базасини мустаҳкамлашни таъминлашга, шу мумоаласини яхшилашга қаратилган тал бирларини ишлаб чиқилар ва бу тадбирлар амалга оширилмоқда. Ана шу вазифаларни ҳал этишда СССР Госплани, СССР Савдо министриги, Центросоюз ва СССР Давлат банки бизга доимо натиғана ёрдам бериб келмоқдалар.

Товар обороти ҳажмининг тобора ўсиши бозорга яхши сифатли ва тоғт хилма-хил молларини кўплаб чиқармай туриб, тасаввур қилиш мумкин эмаслигини ҳисобга олиб, республикада «Б» группасидаги тармоқларнинг илдам ривожлантириш таъминламоқда. Енгил саноат, озиқ-овқат саноати, мебель ва маҳаллий саноатга кўп-лаб капитал маблағ сарфланмоқда. Ҳар йили кўп миқдорда янги корхоналар ишга туширилмоқда, кичик шаҳарларда, район марказларида ва шаҳар посёлкаларида уларнинг филиаллари ташкил этилмоқда.

Ўзбекистон меҳнаткашлари ўзларининг барча муваффақиятлари учун КПСС Марказий Комитети ҳамда Совет ҳукуматининг оталарча ғамхўрлиги ва доимий меҳрибонлигиндан барча қардош республикаларнинг ўз-аро ёрдами ва ҳамкорлигиндан миннатдордирлар. Ўзбекистоннинг гуллаб-яшнашида бутун совет халқининг мустаҳкам дўстлиги ва легишча доно миллий-сиёсат ёриши ифодасини топмоқда.

Совет кишилари тинчлик шаронларида самарали меҳнат қилиб, оёсийишта ишлаб-чиқарилган тўғайли биз муваффақиятларга эришга олганимизни ҳаммамиз яхши тушунамиз. Бутун мамлакат кайи Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам урушининг олдини олиш ва ер юзиде тинч-лиги таъминлаш соҳасидаги доимий, тинимсиз, баҳо-

дирона меҳнат учун КПСС Марказий Комитети Сиесий бюросидан, шаҳсан азиз Леонид Ильич Брежневдан астойдил миннатдордирлар! Депутат. Ўртоқлар! 1981 йили иқтисодий ва социал ривожланиш Давлат плани билан Давлат бюджети барча иттифодош республикаларнинг эконимикаси ва маданиятини тобора юксалтиришни кўзда тутди. Бу план ва бюджетда Коммунистик партия ва Совет давлати Ватанимизнинг қўдратини мустаҳкамлаш тўғрисида совет халқининг фаровонлигини муттасили ошириш қақида, барча миллатлар ва элатларнинг равиқат топиши тўғрисида доимо ғамхўрлик қилаётганлик-ердин акс этган.

План ва бюджетдаги кўрсаткичлар Ўзбекистон ССР халқ ҳўжаллигини янада ривожлантириш вазифаларига мосдир. Жўмладан, миллий дарамади 4,5 процент, саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 5 процент ўстириш планлаштирилмоқда. Экономикани юксалтиришнинг интенсив омиллари янада тўлиқроқ фойдаланиш, корхоналарни техника билан қайта қурулантиришга сарфланган капитал маблағ улушини кўпайтириш кўзда тутилмоқда. Салкам 100 минг гектар янги суғориладиган ерларни ўзлаштириш, катта ҳажмдаги гидромелиорация ишларини ўтказиш мўжжаланмоқда. Транспорт ва алоқа, шўнингдек халқ маорифи, маданияти, соғлиқни сақлаш ва бошқа тармоқлар янада ривож топади.

Биз мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981 йили Давлат плани билан давлат бюджетини Олий Совет палаталари доимий комиссияларининг тузатишларини ҳисобга олиб тасдиқлаш тўғрисида бу ерда сўзга чиққан депутатларнинг тақлифларини кўлаб-қувватлаёмиз.

Шу билан бирга республикада ишлаб чиқаришни ўстиришнинг мавжуд имкониятларидан тўла-тўқис фойдаланиш мақсадида иттифок органларидан баъзи бир масалаларни ҳал этишда бизга ёрдам беришларини сўраймиз. В. И. Ле-

турган комбинатининг хом ашё базаси яна анча орқада қолишга, шўнингдек ишлаб турган ва янги ишга туширилаётган қувватлардан тўлиқ фойдаланмасликка олиб боради.

Биз СССР Госплани билан СССР Раёлиги металлургия министригининг Олмалиқ кон-металлургия комбинати учун хом ашё базасини ривожлантиришга зарур ҳажмда капитал маблағ кўзда тутишларини илтимос қиламиз.

Ўзбекистон ССРни социал ривожлантириш масалалари орасида уй-жой қурилишини кўпайтириш таъминлаш айниқса актуал бўлиб қолмоқда. Гарчи бу йили ва умуман беш йилликнинг шу кўрсаткичларидан юзасидан белгиланган планлари бажарилса ҳам, аммо уй-жой проблемаси аввалгидек ўтирилмишга қолаберилади. Аҳолининг тез суръатлар билан кўпайиши натиғасида ишга туширилаётган уй-жой бинолари меҳнаткашларнинг уй-жой шаронларини тузувқорқ яхшилашга эришиш имконини бермапти. Бухоро тўқима-чилик ва Хива гилам комбинатлари сингари йиринк корхоналар ва кейинги йилларда қурилган баъзи бошқа объектлар комплекс равишда тоширилмаганлигини уларда уй-жой ва социал-маданият объектлар етарли миқдорда эмаслиги ҳам уй-жой проблемасини кучайтиради, бу эса корхоналарни мутахассислар ва ишчи кучи билан таъминлашда муайян қийинчиликларни вужудга келтирмоқда.

СССР Госплани республикада уй-жой қуриш учун маблағни кўпайтириш тўғрисидаги имкониятлар масалани кўриб чиқишини сўраймиз! Депутат Ўртоқлар, бирорвариде Ўртоқ Леонид Ильич Брежнев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитетини, СССР Олий Советини Президиумини ва Хўкуматини ишонтириб айтмаймики, Ўзбекистон меҳнаткашлари партия XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун бошланган социалистик мусобақани янада кенг авж олдирадиган ҳамда сезилан Ватанимизни ривожлантириш ва равиқат топириш ишига ўзларининг муносиб ҳиссаларини кўшадилар. (Қарсақлар).

Шу муносабат билан КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 1979 йил 26 апрель қарориде, жўмладан Олмалиқ кон-металлургия комбинатида ҳам хом ашё базасини илдам ривожлантиришга ва янги ишлаб чиқариш қувватларини жадал ишга туширишга доир конкрет тадбирлар белгиланган. Бирок СССР Раёлиги металлургия министригининг бу йил комбинатни ривожлантиришга акратган капитал маблағлари ҳажми нарорда кўзда тутилган ҳажмга нисбатан анча қамқайтириб қўйилди. 1981 йили планда ҳам маина шўндай тарзда кўзда тутилмоқда. Бу ҳол ҳўзининг ўзидеқ рўда тақчиллигини жўда сезиб

ри автокорхоналар ветеранлари ва илгор ҳайдовчилар билан йигилишиб, бригада усулини жорий этишда уларнинг фир ва мулоҳазаларини, маслаҳатларидан унумли фойдаланишимиз.

Шу тариқа автомобиль ва таксомотор транспортда бригада усулининг фаолияти бўйича Низоом ишлаб чиқилди. Бу Низоомга кўра автомобиль транспортда ҳаракат графигини бажариш, хизмат кўрсатишининг юксак маданияти, ҳаракатдаги составдан самарали фойдаланиш бош вазифадир. Бу вазифаларнинг барчаси маршрутларда йўловчиларга хизмат кўрсатиш мубайнида амалга оширилади. Шўнинг учун ҳам автобус транспортда бригада бир маршрутда ишловчи ҳайдовчилардан тузилди. Мазмурият бригадага зарур миқдорда автобуслар акратадиле, уларнинг ремон-

ти таъминлайди, ҳаракат графиги ва ташини планини белгилайди ва графигини бажариш устидан назорат ўрнатади. Булардан келиб чиқиб, муфотлаш тартиби ҳам ўзгарди: шахсий мукофот билан биргаликда маршрутда ҳаракат мўътадиллигини таъминлаганлиги, ҳаракат составининг линияга чиқилиши оширанлиги, планини ошириб бажарганлиги учун коллектив мукофот ҳам таъсис этилди.

Шўнингдек, бригадаларнинг ҳўқуқлари ҳам кенгайрилди, ҳар бир бригадда бригада Совети ташкил этилди. Автобўда ишлаётган бригадир маршрутдаги аҳолини яхши билибгина қолмай, диспетчер билан ҳамкорликда автобуслар ҳаракати мўътадиллигини таъминлашда ҳам қатнашади.

Таксомотор транспортда бригада усулини ташкил этишда тарбиявий ишларни қурулаштириш, бригада ҳар бир аъзосининг коллектив оадидаги масъулиятини ошириш, автобуслардан фойдаланишини самарадорлигини ошириш қабилар асосий вазифа қилиб олинди. Бу мақсадда ҳар бир брига-

да бригадаларда ҳар ойда умумий мажлисларда иш якунлари кўриб чиқилди, бригада Советлари актив фаолият кўрсатади, бригада аъзоларини ташвишга солаётган муҳима масалалар атрофида барча мақсала қилиниб, ремонтилар, йўл ремонти, ҳаракат графигини аниқлаштириш бўйича тақлиф ва мулоҳазалар ўртага ташла-нади.

Таксомотор транспортда бригада пудратини жорий этишининг ташаббусқори 5-таксомотор паркиннинг ҳай-

довчиси М. Шангареев. Улўр Ватан уруши қатнашчиси, ўз ишнинг моҳир устаси бўлган бу ҳайдовчи бригадирлик вазифасини ҳам юксак маҳорат билан бажаришти. Шу тўғайли бригада ўзини беш йилликнинг ўтган даврида пландаги қўшимча 280 минг сўмлик фойда берди. Бригадир эса шахсий беш йиллик планини 1978 йил октябрга бажарди. Улар 22 минг лигр бензин, 15 минг сўмлик эҳтиёт қисмлар ва 14 комплект автомашиналар тежашди.

Бригада усули социалистик мусобақани ташкил этишда ҳам бошқача ёндо-иш имконини берди. Агар илгари мусобақани таъминлаштириш шахсий мажбуриятлар асосида бўлса, эндиликда бригада мажбуриятлари асосий ўрни эгалламоқда. Энди бригада коллектив биронга қолоқ бўлмаслиги учун ҳаракат қилади. 2-автокомбинатда 35 та такси ҳайдовчиси беш йилликнинг ўрт йилида бажариш, 10 ҳайдовчиси эса доҳий В. И. Ленин туғилган кўнингин 110 йиллигига бажариш мажбуриятини олган эди. Бу мажбуриятлар шараф билан адо этилди. Барча 45 бригада эйидадаги мажбуриятини бажармоқда. Бу эса комбинат коллектив беш йиллик планини муддатидан 91 кун олдин бажаришга олиб келди.

Бригада пудрати усулида ишлаётган ҳамма ҳайдовчилар илгор тақриба ва иқтисодий билимлар мактабларига таълим олмақда. 1979—1980 ўқув йилида бошқарма-миз системасида 3 мингдан ортқ ҳайдовчи турли ўқишларга жалб этилди.

Автокорхоналаримиз коллективлари барча куч ва имкониятларини юксак хизмат маданиятини таъминлашга сафарбар этиб, бу билан КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съездини муносиб кутиб олишга ҳаракат қилмоқдалар.

Ж. ШОРАХМЕДОВ. Ўзбекистон ССР Авто-мобил транспорт министрининг уринбосари, «Гавташпассавтотранс» бошқармасининг бошлиғи.

НАЗИРА Самудрова 32 йилдан бўйи Тошкентдаги асбобсозлик заводда фрезерчи бўлиб ишлаб келмоқда. Коммунистик меҳнат зарбдор бўлган бу пешкада ишчининг кўнлдан чиқётган турли деталлар фақат аёло сифатга қабул қилинмоқда.

М. Нурмидинов фотоси.

ТАКЛИФ, МУЛОҲАЗА ВА ТАШАББУС

Областимиз партия ташкилотларида ҳисобот-савло йигилишлари қизғин давом этмоқда. Шу кўнғача 1340 та корхона, ташкилот ва муассаса коллективларида бундай йигилишлар бўлиб ўтди. Йигилишларда КПСС аъзолари ва аъзоликка кандидатлардан 96 процент иштирок этди. Ҳисобот докладларини муҳоама қилишда 8413 коммунист қатнашди.

КПСС Марказий Комитети 1980 йил июнь ва октябр Пленумлари қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съезди шарафига социалистик мусобақа ўтказиш юзасидан қабул қилган қарори, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Олмаотадаги тантанали мажлисида ҳамда КПСС Марказий Комитети октябр Пленумида сўзлаган нутқлари коммунистларни янги мар-

ралар сари руҳлантирмоқда. Улар ҳисобот-савло йигилишларида бажарилган ишларни атрофлича анализ қилиб, зиммаларига янги оширилган мажбуриятлар қабул қилмоқдалар.

Янгийўл районидеги Октябрь ремонт-механика заводи коммунистлари ўз йигилишларида 1981 йил биринчи квартал планини КПСС XXVI съезди очилди-дан кўнғача бажаришга қарор қилдилар. Урта Чирчиқ районидеги 56-автобаза ҳайдовчиси И. Нуриддинов ҳам ҳисобот-савло йигилишида сўзга чиқиб зиммаларига шўндай мажбурият олди.

Калинин районидеги Куй-бишев номи қолхоз коммунистларининг ҳисобот-савло йигилишида навабдаги вазифалар конкрет белгилаб олинди. Қолхоз чўпонлари Д. М. Авдеев, К. Борлибодов, У. Тулзашинов Ўртоқлар чорва қўшилловини намунали ўтказишга ва 1981 йилда ҳар

100 бош совлиқдан камда 140 тадан қўзи олишга барчани ишонтирдилар. Коммунистлар ҳисобот даврида кўлга киритилган ютуқларни таъкидлаш билан бирга йўл қўйилган нуқсонлар ҳам рўй-рост тақид қилмоқдалар.

Янгийўл пойфазал фабрикаси конвейер ишчиси Р. Аминова кўрхонада кўл меҳнати нийютада сўсташлик билан бартараф этилаётган-

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ХИСОБОТ ВА ТАШАББУС

лигини, ишлаб чиқаришнинг техника даражаси пастлигини ўқтириб ўтди. Корхона бош механиги бўлими ҳодимларининг эътиборсизлиги билан ускуналарнинг профилактик ремонти вақтида ўтказилмайдиле, натиғанда машиналар қутлиғамда сафдан чиқиб қолди.

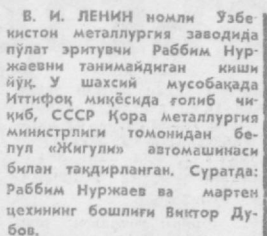
Юқори Чирчиқ луб заводи

механиги Р. Акимов корхона эҳтиёт қисмлари ва механизмлар билан таъминлаш қонқарсиз аҳолида эканлигини маълум қилди. Соладское ремонт-механика заводи тайерлаётган эҳтиёт қисмлар нийютада сифатсиздир. Бунинг устига улар ўз вақтида корхонага этиб келмайдиле. Ремонт-механика заводи раҳбарлари эҳтиёт қисмлар сифатига нисбатан бидирилаётган эътирозларни ҳисобга олмаштилари.

Бодник посёлка-миз йил сайин кенгайиб бормоқда, — деди Ўрта Чирчиқ район сув иншоотлари арматуралари заводи бош конструктори А. Бельобородов. — Лекин аҳолига савдо ва маданият-машини хизмат кўрсатиш даражаси нийютада пастдир. Азинмаган маҳсулотлар учун одамлар Тошкент шаҳрига бориб келишга мажбур бўлмоқдалар. Бундай маҳсулотларни бево-сита шу ерининг ўзиде сотиш мумкин. Бунинг учун савдо

ҳодимларидан бирор теғ тўкиб ишлаш талаб қилинади. Бундан ташқари, медицина хизматидан ҳам қўпчилик қилиб тапирмоқда. Микро-район ҳали телефонлаштирилмаган, шаҳар билан посёлка ўртасида автобус қатновий йўлга қўйилмаган. Маина шўндай ишқир-кирлар ишчиларнинг асабини буз-моқда, уларнинг қимматли вақтини ўғирламоқда.

Сўзга чиққан коммунистлар ташкилий-партияий ишларни тақомиллаштириш, меҳнаткашларни голий-сиёсий жиғатдан тарбиялаш, қадрларни жой-жойига қўйиш, жамоат ташкилотларига раҳбарликни ахшиллаш бўйича ҳам қимматли фикрларни ўртага ташладилар. Коммунистлар томонидан бидирилган таққидий фикр ва мулоҳазаларни партия ташкилотлари ҳисобга олиш-лари ва амалга ошириш но-рарларин кўришлари мумкин.

В. Сироткин фотоси.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ
МЕҲНАТКАШЛАРИ!
ҲАР БИР ИШ ЖОИИ-
ДА МЕҲНАТ УНУМ-
ДОРЛИГИНИ, УНИНГ
САМАРАДОРЛИГИ ВА
СИФАТИНИ ОШИ-
РИНГИЗ!

СЪЕЗД ОЛДИДАН
ОЛИНГАН МАЖБУ-
РИЯТЛАРНИ МУВАФ-
ФАҚИЯТЛИ БАЖА-
РАЙЛИК!

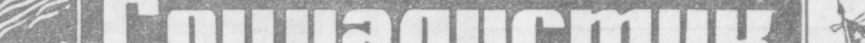
СЪЕЗД ОЛДИДАН
ОЛИНГАН МАЖБУ-
РИЯТЛАРНИ МУВАФ-
ФАҚИЯТЛИ БАЖА-
РАЙЛИК!

САНОАТ ХОДИМ-
ЛАРИ! ВАТАНИМИЗ-
НИНГ ИНДУСТРИАЛ
ҚУДРАТИНИ МУС-
ТАҲКАМЛАНГИЗ!

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ
ҚУВВАТЛАРИНИ ТЕЗ-
РОҚ УЗЛАШТИРИН-
ГИЗ ВА УЛАРДАН СА-
МАРАЛИ ФОЙДАЛА-
НИНГИЗ!

ЯНГИ ТЕХНИКАНИ,
ПРОГРЕССИВ ТЕХ-
НОЛОГИЯ ВА ИЛФОР
ТАЖРИБАНИ ЖОРИИ
ЭТИНГИЗ!

[КПСС Марказий Комитетининг Улуғ Октябрь социалистик революцияси 63 йиллигига Чақириқларидан].

**Социалистик
мусобақа
кундалиги**

ОЙЛИК ИКТИСОДИЙ ОБЗОР

Тошкент ва бошқа районлар шулар жумласидандир. Биргина чирчиқликлар ўтган 8 ойда пайдастидан ташқин 5 миллион 140 минг сўмлик маҳсулот маъсулоти реализация қилиб, аэ-орт олдига берган ватдаларини 152,7 процент қилиб адо этишлар. Оқуғронликлар, бўқалиқлар, калинликликлар ҳамда Тошкент райони сановатчилар қозирини ўзидеяқ йиллик мажбурийларини тўла ва зиёдаси билан ўринлатиб қўниши.

Лекин, облатимиз саноят корхоналарида мажбур бўлган чикки резерв ва имкониятлардан янада самаралироқ фойдаланишга индустрияимиз ходимларининг меҳнат натижаси бундан ҳам баракарор бўлади. Афсуски, бундай имкониятлар ҳамма жойда ҳам ишга солинмапти. Уларни қидириб топиш ва фойдаланиш билан мунтазам шуғулланмаслик қолдетишлар фаолияти кўр-

лективларнинг қўлини ачиралди бир ҳолдир. Облатимиздаги 78 корхона ишлаб чиқариш, 80 корхона эса меҳнат унумдорлиги пилани бажармади. Бу кураст-кичларни ўтган йилдаги нисбатан мамайтириб юборган корхоналар сони янада қўлди. Бу ҳам ўз наватидида облатимиз индустрияси ходимлари фаолиятига салбий таъсир курастмоқда.

Қатор муҳим махсуло-

АФИГА

борида тутмоқда.

Фабрика комсомол-ёшлари «КПСС XXVI съездига — 26 зарбдор hafta» шiori ostida socialistik musobaqani tobora avj oldirib, mehnat qilişimogda M. Xançimova va N. Tarasova boşchilik qiladigan komсомол-ёшлар бригадалари zimmadagi uchinchi beş йиллик planini mudattidan ilgari ado etib, ayni kunlarda 1981 йилиning ikkinchis yamchi hisobiga maхsuslot ish-lar chikarishmoqda. Tugun-

турларини ишлаб чиқариш
пландари ва мажбуриятлар
ҳам баъариялмайпти. Бу
пўлат ва прокат, минерал
ўғитлари, олтингургит кис-
лотаси, химия асбоб-ускуна-
лари, йиғма темир-бетон
конструкциялари ва буюмла-
ри, цемент, иморатбон ғишт,
дераза ойнас, пахта толаси
ва бошқа маҳсулотлар ми-
солида қўриш мумкин. Бир-
қанча кенг истеъмол товар-
лари ишлаб чиқаришда ҳам
устасхилликка йўл қўйилма-
пти. Жумладан, гилам, кон-
сервлар ва бошқа шу қайи
маҳсулотлар пландигидан
нам тайёрланмоқда.

Хўжалик йилимига ақла-
нишни оз бақт қолди. Уни
меҳнатда аҳли қўрсатчи-
лар билан тугаллаш учун
ишларимизда таъинланди
нишларини ошқини
талаб этилади. Аввало, ил-
горлар таърифида йилиш,
фан-техника ютуқларини ва
прогрессив технологияларни
нишла чиқаришга кенг жо-
рий қилиш. Завқда қувва-
тларни олиб-қўйиш
қулули фойдаланиш оқим.
Социалистик мусобақани
авж олдириш, унинг ишти-
роқчилари белгиланган юксак
меҳнат марраларини муваф-
фақиятларни эгаллашлари учун
қулай шароитларни яратиб
қўйиш. Моддий техника ва
иниқнинг пухта йўлга қилиш
досим.

Айниса, ҳар бир бирлаш-
ма ва хорхонанинг, ҳар бир
деҳ ва устанининг қозоқ-
лик сабабларини чуқур тақ-
дир қилиш. Ўш қўйилган
нуқсонларни бартараф этиш
ва тақрирламаслиги учун
зарур чоралар қўриш лар-
кор. Қўйларга олиб бори-
лаш ва тақдирлаш, оғир-
оммавий тарбиявий ишлар
ҳам коллективларнинг эъти-
маларига юқлатилган вази-
фаларнинг сўзсиз бажарили-
шига сафарбар этишга хиз-
мат қилиши лозим. Шунга
эришайлик, ҳужумлик йил
планини бажармаган бирор-
та ҳам қорхона қолмасин.
Партия ва совет таъшиқот-
лари вакили асмага
даҳарлар, қасаба сўз
таъшиқотлари ана шу йўлда
лозим бўлган бarchа чора
тадбирларни амалга оши-
ришлари керак.

ТОШКЕНТ тўқимачилик комбинати 3-йигирув фабрикасида юзлаб пешқадам комсомол-ёшлар меҳнат қилишади. Бу фабрика коллективи тайёрлаётган маҳсу-

дот сифати бевосита истеъ-
молчиқа этиб борадинан ил
маҳсулотларининг сифатли
булиши билан боғлиқ. Буни
яхши ҳис этган коллектив
сифати доимий диққат-эти-
борида тутмоқда.

Фабрика комсомол-эшла-
ри «КПСС XXVI съездин
— 26 зарбдор ҳафта» шно-
ри остида социалистик му-
собекани тобора авж олди.

риб, меҳнат қилишмоқда. М. Ҳакимова ва Н. Тарасова бошчилиги қилаётган комсомол-ёшлар бригадалари зиммадаги ўинчи беш йиллик планини муддатидан ялғари адо этиб, айни кунларда 1981 йилнинг иккинчи ярми ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаришмоқда. Тўққиз

комсомол-ёшлар бригадаси уларнинг изидан бориб, беш йиллик планини бажариш арасида туридилар.

Фабрикада 50 коммунист-ик меҳнат зарбдоря бўлиб, комсомол-ёшлардан 100 ки-ши ана шу юксак номни олиш учун курашмоқда.

Х. АЛИМОВ.

Бир вақтлар қолшоғамиз қолда кўришга ташкилотлардан қўйиб қолдирарди. Кейинги вақтларда меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини мустақамлаш, бинокорлар маж-лаксини ошириш, ишчи ку-чи қўнимсизлигини қамай-тириш, янги-янги машина-муҳинимлардан фойдала-нишни йўлга қўйиш, бино-корлик материаллар таъ-минотини яхшилаш юзаси-дан қўрилган тадбирлар ўз-самарасини бермоқда. Иш-лаб чиқариш планлари тўла-ва зидасан билан бажарила-диган бўлиб қолди. Коллек-тивизмнинг бу йилги иши-да ҳам фикримизга далоил бўла-

Пайдаишнинг ўтган даврида планлар ортиги билан адо этилди. Қўшимча 30 минг сўмлик қўрилиш-монтаж ишлари амалга оширилди. Аниқлиси, ўз кўчимиз билан топиришлари бажаришда янада юксак кўрсаткичга эришилди. Пайдагидан таърифи 100 минг сўмликдан кўпроқ қўрилиш-монтаж ишлари амалга оширилади. Бу билан биз йиллик социалистик мажбуриятимизни бажариб қўйдик.

Қолониямиздаги кўнгина бригадаларининг иш кўрсаткичлари анча самарали бўлганди. Убайдулла Исмагуллоев, Абдулла Солиҳов, Абду-

маншол Тодиповлар раҳбарлиги қилаётган бригадалар мендан нақадасидир ҳамми хурсанд. Улар қатор чорвачилик бинолари, мактабларини белгиланган муддатда ва барвақт фойдаланишга топширидилар.

Ўзининг унумли ва сифатли меҳнати билан ҳамкасбларини ҳам самарали ишлашга даъват этаётган, коллективимиз сафига қўшилган ёшларга ўз таърибосини кўнг билан ўргатаётган ақолиб мураббийларимиз борки, баъ улар билан ҳақли раъишда фахрланамиз ва номларини ҳар доим ҳурмат билан тилга оламиз. В. Қурч, Э. Абдулатипов, С. Хусанов, М. Холбошев ва бошқалар шулар аъжумасидандир.

Ўшнинг дармади дўим фар яшам барвақт ва иддан сар ошшириб бакжармоқдалар. Хоъирини вақтда коллективимиз сафига қолқолар йўқ оқан, бунда анна шу байқордоқ бинокорларимизнинг ҳассаси каттадир. Уларнинг қиссини эгаллаган А. Бобоқонов, А. Ходимов, М. Бежонов, М. Пўлатовлар ҳам илгўрлар сафида боришлати.

Б. МАТАНОВ,
Оққўрғон районидаги 20-
колхозларaro механизаци-
ялашган кўчма колонна
бошлиғи.

Суратда: Нонка Қайумова — Тошкентдаги «Малика» ишлаб чиқариш бирлашмасининг пешқадам ишчиси. У айни кунларда ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи йили ҳисобига меҳнат қилапти.

И. Глауберзон фотоси.

«Узавторемонт» ишлаб чиқариш бирлашмасининг Ташкентдаги Ю-авторемонт заводи коллективи съезд- олди мусобақасини тобора авж олдирмоқда. Суратда: мусобақа пешқадами слесарь Владимир Гердт.

ОБЛАСТИМИЗИНИНГ қатор турдош қорхоналари коллективлари қатори биз ҳам КПСХ XXVI съезди ва 8-азам кистон Компартиясининг XX съезди шарафига социалистик мусобақани кенг авж олди. Янги ва наизарий планнинг ошириш қўлини тутиб турган ошириш бағарларига қўшимча беш йиллик плаши муудатидан олти ой илгари 1980 йил 23 июнда эди энгиди. Резерв ва ичқимчи-ларни қайта ҳисоблаб чиқ-тири, йил охиригача беш йил-лик пландагига қўшимча 7 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилиш майжбу-рийияти олдиқ.

Эригиллаётган бу муваф-
фақиятларга аввало соция-
листик мусобобани тўғри
ташкил этиш, унинг самара-
дорлигига эришиш, эскир-
ган машина-механизмларни
янгилири билан алмаштириш
янги прогрессив технология-
га ва илгори иш усулларини
жорий этиш, барча участка-
лардаги ишчи-хизматчилар
ишга қатъиян қарайдиган
смил бўлмақда. Шунингдек,
маҳсулот сифатини янада
яхшилашга, ассортиментини
кенгайтиришга алоҳида эъти-
бор берилмоқда.

Ишлаб чиқариш ва сифат курастичилари, планларнинг муддатидан ilgari бажарилишда махсуслот сифатини бошқаришнинг комплекс системаси жорий этилганлиги муҳим роль уйнаётти.

Хозир комбинациямида етти хил махсуслот давлат Сифат белгиси билан ишлаб чиқаришмода. Агар 1975 йилда 43 тонна махсуслот фахрий бешчирга билан таёрланган бўлса, 1980 йилга келиб бу рақам 148 тоннага ёки 466 минг сўмликка етди. Махсуслот сифатини бошқаришнинг комплекс сис-

Маҳсулот сифатини яна да яхшилаш кундалик диққат-этиборимизда турадиган вазифа. Ҳар ҳафтанинг маълум кунда «сифат ку-

рита оқсил моддаларини қў-
шилшининг янги технологияси
жорий этилган. Молни су-
йиш ҳамда терани ажратиш
бўйича янги технологиянинг
жорий этилиши натижасида
гушт ресурсларини яқинда
қилиш кезик қўйилди. 1973
йили 107 тонна гушт ва
сурсалар яқинда қилинган
бўлди. 1980 йилининг ўтган
тўққиз ойида бу рақам 139
тоннага етиб Шунингдек
тери ҳам аёвдан ва техника-
вий махсулотлар сифати
дан кескин орятган.

Ишлаб чиқарилаётган мах-
сулот усинининг барчаси
фақат меҳнат унвумдорлиги-
ни ошириш натижасида

Комбинат коллективи
план ва мажбуриятларни
мунтазам ошириб бажариши
туфайли Ленин Фахрий ёр-
лиги ҳамда миинистрлик ва
тармоқ касаба союзлари ко-
митетининг ёрлиқлари билан
тақдирланган.

Комбинатимиз ишчиларининг 80 фоизи илгор тажриба ва коммунистик меҳнат мактабларида, иқтисодий таълим системасида ўқимокда. Корхонада 2 та коммунистик меҳнат мактаби бўлиб, унда 62 коммунистик меҳнат зарбдори таълим ол-

Ушунчи беш йиллигининг ўтган туққиз охири пайани ҳам муддатларга илгари бажарилган ва пландагига қўшимча 620 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Йиллик планини 10 декабрда адо этиб, пландагига қўшимча 720 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш манбуриятининг олдидан Бу, колхозчиликни азсозларнинг КПСС XXVI съездинга меҳнат тўғриси бўлад. Айни куларда барча резерв ва имкониятлар мана шу ваъдага вафдо қилишга қаратилмоқда. Ф. Идрисова, Р. Алиева, Н. Митус, Т. Маматкулов, Н. Отабеков, Қ. Бердиев, Н. Карпова каби ишлаб чиқариш илгорлари коллектив ютуғига салмоқли ҳисса қўшиммоқда.

ПОИТАХТ шаҳримиз кун сайин овод ва кўркам бўлиб борляпти. Шу билан бирга аҳоли соғи ҳам тобора яхши-лашмоқда. Шаҳар шаҳримиздаги барча шаҳарлардан бери дўстлар ва соғва-саломлар юзориб, уларни таъриқлаб туриш яхши айтаъза бўлиб йўталган. Ана шу соғва-саломлар ва мактубларнинг қисқа вақтда эгаларига етиб боришда почта хизматининг ҳиссаси салмоқлидир. Ҳозирги кунларда Тошкент почтампти-дан ҳар кўни 3500—4000

дона послана турли шахарларга жўнатилади. Байрам-2-3 баробар ортди ҳайма.

Ана шуларга қўйиб хабарлаб, Тошкентда бундан бир неча йил олдин бош почтампонинг янги биноси қурилиши бошланган эди. Шунда почта қодимлари, ишмиз анча осонлашибди қоладиган бўлди, деб қувоничан эди. Бироқ уларнинг қувончи кейинги йилларда надомат билан алмашинди.

1978 йил фойдаланишга топширилши керак бўлган бу бино қурилиши ҳақиқатга ў-

да-йўлда ётди. Уни бунёд этаётган «Гавташкент-строй»нинг 11-«Гавташкент» ташкилати қарашли 17-қурилиш бошқармаси бошқилари би бўлган. Ҳали-қеришнинг мажаллатиш ниятлари йўққа ўхшайди.

— Барча кучлар бошқа муҳим объектлар қурилишига жалб этилган. — дейди катта прораб Р. Ибраев. — шунинг учун почтампат биноси қурилиши бир жойда делсионий турибди.

Тўғри, бошқа объектлар қурилиши ҳам зарур. Лекин, ишнинг би тариқа план

Лаштириш, барча ишчи кучи ва меҳанизацияни воситалари ва "зарур" объектларга янгилаш, фойдаланишга топшириш билан ишчи кучи аввал — 1979 йилда планлаштирилган объектнинг "тешикча" қилиб қўйиш ҳам ишчи эмас. Бундай ҳаёлот қурилиш раҳбарларининг дотури планлаштириши, мавjud ишчи кучларини ва меҳанизацияни оқилона тақсимлай олмаслиги оқибатидир. Акс ҳолда улар боб топчамта бийосини 1978 йилда фойдаланишга топшириш шартномасига имзо че-

маган бўлур эдилар.

— Мамадакатиимизнинг турли шаҳарларидаги ўнла заводларга беришган буюртмаларни олиб бўлдик, — дейди шар баш бош постаменти бошчилигини ўринбосари Олег Александрович Корбел. — Катта лифтвер, трансформаторлар, қокори полъети ускуналар, кондиционерлар, турли вентилаторлар ва бошқа комплекслар буюмларни қаерга жойлаштиришни билмай бошимиз қотаяти. Чунки эрта-нинг ёгин-сочинда очик жойда қолаётган бу қимматбаҳо ус-

куналар сифати бузрилиши, яроқсини ҳолга келиши ҳеч гап эмас. Қурувчиларнинг эса бу билан заррача иши йўл...

Дарҳақиқат, давлат мулкчилиги бу тариқа қаровсини ётиши, ўн минглаб сўмлик асбоб-ускуналарнинг томи ёлпмаган қурилиш объектида очик-соғич турмуши, ишдан чиқини билан келишиб бўлмайди...

Н. ҚУЧҚОРОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг
штатсиз муҳбири.

БУГУН „ЎЗБЕКФИЛЬМ“ДА

СЪЕЗДДАН – СЪЕЗДГАЧА

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР

ШУ кунларда ҳужжатли кино усталари (сценарийчилар Б. Иванов, Т. Каримов, режиссёр Х. Иброҳимов, оператор М. Салимов) ишлаган «Съезддан съездга» номли ҳужжатли фильм унвончи беш йилликда республикамиз меҳнатқилларни эришган меҳнат зафарлари ҳақида ҳикоя қилади. Картина авторлари томонидан Ўзбекистоннинг ҳар бир области ва Қорақалпоғистон Автоном Республикаси ҳалқ ҳужагаининг тарихини таништирилади.

Бўлажак киноларда бугун республика меҳнат аҳ-

лининг КПСС XXVI съездининг муносиб кутуб олиш учун фидокорона меҳнат қилиши ўз аксини топади. Фильм қаҳрамонлари асосан саноат ва қишлоқ ҳужагаини меҳнат қилаётган илгор ишчи ва деҳқонларидир.

Картина режиссёри Х. Иброҳимов бу ҳақда шундай ҳикоя қилади:

— Мен 1975 йили ҳам Ўзбекистон телевидениесида «Съезддан съездга» деб номланган ҳужжатли фильмни суратга олишда иштирок этган эдим. Мана орадан беш йил вақт ўтган, яна ўша қадрдон қаҳрамон-

ларим билан учрашимиз шарафига мурожаат бўлмоқда. Уларнинг ҳаётида рўй берган аниқликларни, келажакдаги режаларини билганимиз учун жуда қизқарибди. Шунингдек, янги қаҳрамонлар — саноат ва қишлоқ ҳужагаини илгорлари билан учрашимиз ҳам менга олам-олам қувонч бахш этди. Улар картинада ўзининг муносиб ўрнини топадилар.

Фильм устида ишлаган бештир тўққизинчи беш йиллик ақуларини унвончи беш йилликда эришган натижалар билан тақдирлайман. Қўз ўнгимда республи-

ликамиз ва бутун мамлакатимизнинг мана шу қисқа давр ичиде эришган улкан зафарлари гавдаланади. Картинада кўтарилган ақулар, муҳим масалалардан бири шаҳар ва қишлоқ турмуш шароитининг яқинлашуви, улар ўртасидаги ўзига хос ҳамоҳушлиқнинг кенгайиб бораётганидир. Бундан ташқари фильмда сув билан боғлиқ проблема ҳам марказий ўринда турди. Ҳозир бу борада СССР ва Ўзбекистон ССР Фанлар академиялари ҳамкорликда катта ишларни амалга оширишмоқда. Чунинчи, яқин келжада Си-

бирдаги улкан Иртиш дарёсини Орол денгизига буриш планлаштирилган, бу эса Ўзбекистон ҳалқ ҳужагаини равиоқини йўлида лғин имкониятлар вужудга келишига асос бўлади.

— Фильм устидаги ишлар ҳозир қизғин давом этмоқда, — дейди оператор М. Салимов. — Бизга картинанинг бадий раҳбарлигини кинорежиссёр Малик Қайумов бу борада ўзининг қимматли маслаҳатлари билан катта ёрдам бераяпти. Ўзининг асосий мақсадимиз, — деб таъкидлайди кўпинча Малик ака. — Маъ-

кур фильмда республикамиз унвончи беш йиллик давомида эришган муваффақиятларини, ҳалқ ҳужагаини қандай юксак поғонага кўтарилганлигини бутун масъаба билан ёрқин, ҳаққоний бўёқларда кўрсатишдан иборат.

Навбатдаги «Съезддан — съездга» деб номланган ҳужжатли фильм ўзбек киноусталарининг КПССнинг бўлажак анжуманига муносиб совғалари бўлади.

Х. ШУҲРАТОВ.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

СЛОВАКИЯДАГИ УЧРАШУВЛАР

БРАТИСЛАВА. 23 октябрь. (ТАСС). ЧКП Марказий Комитетининг тақлифига биноан дўстона вилоят билан СССРга келган КПСС Марказий Комитети Сийбис Комитетининг секретари А. П. Кирилленко бугун Словакияда бўлди. У Братиславада ЧКП Марказий Комитети президиумининг аъзоси, Словакия Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари И. Ленарт ва Словакия Социалистик Республикасининг бошқа раҳбар ходимлари билан учрашди.

Самийи учрашув вақтида И. Ленарт Совет ва Чехословак раҳбарлари учрашувлари КПСС билан ЧКП, СССР билан ЧССР ўртасидаги ҳамкорлигини чуқурлаштиришга муҳим аҳамиятга эга эканлигини таъкидлади. ЧКП XV съезди қарорларини бажариш, ва партиянинг навбатдаги съездида тайёргарлик кўриш юзасидан партия ташкилотларининг фаолиятини тўғрисида гапириб берди.

А. П. Кирилленко самий

мий кутуб олганликларини учун сийқидилан мингтадорчилик изҳор этди ва Словакия меҳнатқилларига ўрқон И. И. Брежневнинг қизғин сўзларини топишди. У республика ишчиларсини, деҳқонларини ва аёлларини Коммунистик партия раҳбарлигида эришган муваффақиятларини ўқитиб, Совет ва Словак норхоналарини, илмий муассасаларни ўртасидаги ҳамкорлик ривожланиётганлигига юксак баҳо берди.

Сўнгра А. П. Кирилленко Ҳозир Совет Иттифоқида ҳал этилаётган вазифалар тўғрисида, совет коммунистларининг XXVI съездининг кутуб олаётган СССР меҳнатқилларининг юксак меҳнат активлигини ҳақида гапирди.

А. П. Кирилленко гитлерчи босқинчиларга қарши олиб борилган жангларда ҳалок бўлган совет жангчиларининг Славия тоғидаги ёдориғини поинга тулар кўли, Братиславадаги Армиясини номли қишлоқ ҳужагаини кооперативини борю кўрди.

ИРОҚ-ЭРОН МОЖАРОСИ

БАҒДОД. 23 октябрь. (ТАСС). Ироқ қўшинлари Хуррамшар — Ободон қамалини қучайтиришда давом этди, душманининг қаршилик кўрсатиш ўчоқларини тутатқонлар ва унга оғир талафотлар етказмоқдалар, дейилди. Ироқ бoш қарбўй қўмондонлигининг ақборотида, Ободонни Эроннинг ички райoнлари билан боғлайдиган яна бир нефтькуври портлаганиди. ИНА агентлигининг ёзишичи, Эрон энди хом нефть, шунингдек нефть маҳсулотлари манбаларидан маҳрум этилган. Шат-Ал-Араба Эроннинг қарбўй катери гарқ қилинди.

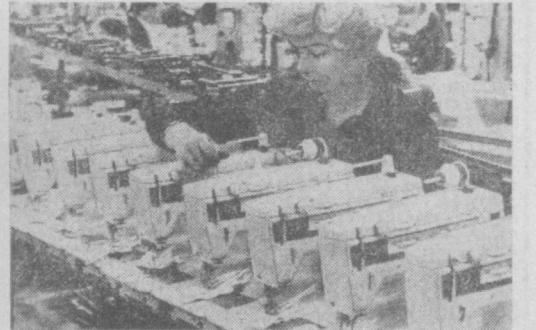
Ироқ авиацияси Масжади Сулаймон ва Бандар Шоҳпур райoнларида нефть омборларига зарбалар бериб, шу шаҳарнинг нефть ишюотларига ва унинг нефть химия комплексига катта зарар етказди.

Ироқ қўралли кучлари бирлашган штабининг маълумотларига кўра, Хур-

рамшарда кўча жанглари давом этмоқда. Эрон томонини шаҳарнинг ироқликлар мустақамлини олган қисминини тўпта тутди ва унга ҳаводан зарбалар берди. Ироқ қўшинлари Ободонга ёриб ўтишга муваффақ бўлмолаптилар. Шу билан бирга бу шаҳар аҳолисини зарур ҳамма нарсалар билан таъминлаш ва ярадорларни кўчириб чиқиш мушкуллашганлиги хабар қилинади.

Фронтининг ҳамма участкаларида Эрон авиациясини қарақат қилиб турибди. У кеча битта самолётидан маҳрум бўлди.

Рейтер агентлигининг Ормуз бўғозига катта тоннажлик танкер гарқ этилганлиги тўғрисидаги хабарини бирлашган штаб алоҳида ақборотида қатъиян рад этди. Эрон ҳукумати БМТ Бош секретари номига ёзган мактубида Эрон Ормуз бўғозини халқаро кема қатнови учун очик сақлаш ниятида эканлигини яна бир қарра таъкидлади.

Польшанинг Радом шаҳрида чиқарилаётган тикув машиналар жаҳоннинг кўпгина мамлакатларида, жумладан, СССРда яхши маълум. Бу замонавий машиналар кўплаб мураккаб операцияларни тезкорлик билан бажаради. Суратда: корхона цехларидан бири.

ЦАФ—ТАСС фотоси.

МУРАББИЯ

Ҳанжамани кўпчилик таниди. Аввал байонимиздаги 1-болалар раёнида, кейинчалик Кетмонтега қишлоқ Совети территориясида-

ги луб заводининг болалар бoғчасида тарбиячи бўлиб ишлайди. Тошкент Давлат педагогика институтини мактабга тарбия факультетида

ҲУКМИ СИЗГА ҲАВОЛА

Дилором опа ҳўнг-ҳўнг битларди. У суд заалидан қиқиб маҳбусларини олиб кетуви машина томон югуриб борди. Ана, ўғли Расулни олиб чиқишди. Унинг қарашлари лоқайд, ҳўсис. Чўрқ этмай машинага ўзини урди...

Суд мажлисидан қиқиб кетаятганлар бу ҳолатдан ҳам ачинарлар, ҳам афсусланишарди...

— Эссиз, ёшгина бола-я. — Ҳали 15 га ҳам кирмабди.

— Ҳамма айб ота-онасида. — Болани бошидан ти-йишмаган. Ўз ҳолига ташлаб қўйишганда!

Ҳар томондан айтилаётган бу таъналар унинг қалбига наштадек санчилар, бутун орзу-умидлари шу пайт саробга айлангандек туюларди. Жабрланувчиларни айтмайсизми, Судланган ўғли бир ёнда қолиб, нуқул ота-онани айбашади.

«Ўғлим ёш, волага етмаган бола, суд қилишмайди», деган умиди чиплакача чўққай оша ўзини кузатаётган одамлар нигоҳидан яширинишга жой тополмай қолди.

Расул бебoш тарбия топди, ёмонларга қўшилди. Но-жўя йўлга кириб кетди. 1979 йилда илк бор ўғирликка қадам қўлди. Снинг хонадонидан 1100 сўм пул, тилла узун ўғирланди. Худди шу хонадонга қўшди яшовчи оиланинг ҳам тилла узун-чи, эришларини ўғирлаб чиқди. Шу йўсунда енгил ва қаром кун кечир-ишга ўрғаниб қолди. Ўғир-лигини давом эттириверди. Бора-бора одамларнинг уйига бо-стириб кириб, пичоқ ўқталадиган бўлди. 1980 йил 2 январь кўни Б. М. исмли кишининг уйига бo-стириб кириб, пичоқ ўқталади.

«Жинс» шимини олиб чиқиб кетди. Расул бир неча марта жиноятга нўл урди. Унинг беорилигиндан одамлар беэиб қолди. Қўн-қўш-лиларнинг тинчи бузилди, охири уни «жувониярт» дейдиган бўлиб қолдишди.

Сўнгги суд мажлисида ана шу қабўх жиноятлари учун Расул устидан ЎзССР жиноятлар кодексига биноан ҳўкм чиқарилган эди. Тўғри, суд Расулнинг ёшлигини, ўз айбига иқор бўлиб билдир-ган пушаймонини ҳисобга ол-ган ҳолда 3 йил муддатга жазаолади. Лекин бундан у қандай хўлоса чиқарди? Хўш, нега энди у жиноятга юз тутди?

Бу саволлар суд тафтиши жараянида бизни руҳан аэоболарди. Кўп мулоҳаза-ларга бордик. Нега? Нега?

Ахир, ҳали она сўти озган-дир кетмаган Расул қандай қилиб қора кўрсига ўтириб қолди? Қалтис ниша у қачон нўл урақолди? Ўғирлик

қилишга уни нима мажбур этди? Бу саволларга биз жавабни ниҳоят суд пайти-даги бир саволга Расулнинг берган жавабидан топагандек бўлдик.

САВОЛ: — Сени ўғирлик қилишга нима мажбур этди? ЖАВОБ: — Э, ака, нима ҳам қилай. Ёшлиқдан шу айб-либ қолганим. — Беэрайиб жаваб берди у.

Ешлик. Ниҳот ҳаётнинг бутун тўзаллигини, бебаҳо не-матларидан баҳраманд бўлиб осуада бахтиёр яшаш, илм олиш, меҳнат қилиш ўрнига унга фақатгина тубан йўл насб этган бўлса? Ахир ҳар бир инсон умрининг энг олтин даври бўлиши шу фуеункор ёшлик наники унинг учун жиноят қилишдан иборат бўлса? Йўқ! Бу ниҳол мўр-тиликда эгилмай, қаддини ростлаб қўйилганда эди...

Мана савол-жавооблар. Расулнинг ўрқоқлари, Қомил, Маждид, Тоҳир ва бошқа тую-бошларнинг кўрсатмалари, бебoшлиқдан келиб чиққан оқибатнинг тўп сабаблари.

КОМИЛ: — «Биз тунги соат 12 янбадан «Ўзбек» кўчасида яшовчи хонадонга туюқ ўғирлашга тушдик. Расул бошлаб бор-ди».

СУД ЗАЛИДАГИ МУЛОҲАЗАЛАР

МАЖИД: — «Кечки пайт эди, «Ленинград» меҳмон-хонасининг рўбарасида Расул, Қомил, Равшан, Тоҳир, лар ўтиришган эди. Мен ҳам улар билан бир соатча гап-лашиб ўтирдим. «Туюқ ўғирлашга бoрмаймизми» деб қолди. Қўшинининг товути бор, дедим. Қомил, Равшан қоровуллик қилиш-тиришди. Расул Тоҳир билан кириб туюқни олиб чиқишди. Анҳор бўйига олиб бoриб сўйдик...».

Одатда қўли эгрилик, «майда-чўйда»дан бошлана-ди. Расул ҳам ўғирликни туюқ ўмарини машқ қи-лишдан бошлади. Уни бу йўлдан ҳеч ким қайтарма-ган, каттароқ «иш»ларга иштиёқи ортаверди. Дайди-лик кўчасига кириб кетди. Уйга кел келди, аммо унинг бу қатти-ҳаракати билан ҳеч кимнинг иши бўлмади. Боланинг қорни очин-тўн-ми, мактабга бoридим-йўн-ми, ота-она назорат қилма-ди. Оқибат шунгача борди-ки, — Ўз уйида 10—15 кўчаб йўқолиб кетганда ҳам ота-она «ерқоти»ни тергашмади. Ўз майлига қў-йиб беришди.

Тергов пайтида Расул-нинг онаси берган бир жа-воба эътиборингизни жалб қилмоқчимиз. Расулни қиди-риб уйга келган терговчи сўрайди: «Ўғирликни қар-да?» Она жаваб қилади: «Қомил билан қиқиб кет-

ганим, бировнинг машинаси-ни миниб юрганмиш. Икки-уч кундан бери келгани йўқ». Она ўта бамайхотир эди, парволи палак. Эртаси-га терговчилар яна келиша-ди. Расулдан ҳолан дарак йўқ. Лекин — бу ҳол на она, на отани ташвишга солди!

Беэарволдан шу айб-либ давом эттирди. Мушуги «иш» дейлмаган Расул навбатдаги ўлка кетидан из-ғиб юраверди. Ниҳоят, у навбатдаги жиноят устида қўлга тушди. Лекин инсон-парвар, адолатли қонун унга шафқат қилди, ҳали жуда ёшлигини инобатга олиб, унинг устидан жиноий иш қўзғатилмади. Ички ишлар бўлими ҳузурида балoғат ёшига етмаган болалар уни уйига олиб келишди. Ота-онасини қаттиқ оғохлатди.

Лекин, афуски, ота-она бундан ўзига тегишли хўлоса чиқармади, боланинг жиноийни яна аввалгидай бўш қўйиб беришди. Қўнғил тизгинини ушлаб олмаган бебoш Расул хўфна яна ўғирликни давом эттиривер-ди. Ёнли каттагачига қўл урди. Охиригача қамонга олинганда у эндигина ўн тўрт ёшда эди. Барча жи-

ноятлари учун уни суд қи-лишга тўғри келди, қонуний шафқат, мурувватнинг ҳам чеки бордир. Суд унинг ус-тидан ҳўкм чиқарди. Ана шунда суд мажлисида қат-нашганлар Расул билан бир-га унинг ота-онаси ҳам маъ-навий жиноятчи эканлигини ишюи ҳосил қилдилар. Не-тани, Расул ҳам ҳамма бо-лалардай онадан тугилганда норасида бўлса, она сийна-сидан ҳалол сўт эмганди. Ҳамма оналар қатори Дило-ром она ҳам, унинг отаси Равшан ҳам ўнз кўрдик-дея фахрланишган эди. Аммо улар фарзанд билан бирга бола тарбиясидек му-ҳим масъулиятни вазифа-га ҳам туғилганини ҳис қилиш-ганимкин? Афуски, улар зиммаларидаги ана шу му-қаддас масъулиятни унутиб қўйдилар. Ўғилни ҳалдан ортқ эрқалатиб, тарбияси билан ишлари бўлмай, уни жиноят кўчасига киритиб юбордилар.

Ахир айг яхши ҳислат-ларни бола ўз уйида, ота-онасидадан юқтиради-ку, ота-она сал тағайилда қолдимиз, фарзанд тарбиясини дар-егади, ноқўя қилишларини кўрганда «Қўйлиб қолар, ҳали ёш» дейилса оқибати нима бўлишини айтишга ҳо-жат йўқ.

Расул ўз ота-онасининг кўз ўнгига ўзгалар мулкига ҳиёнат қиладиган бўлиб етишди, у бирон нарсга олиб

келганда «қардан олдинг, кимники бу!» деб сўрашма-ди. Лекин беэориликни бош-лаганда бундан оғох бўлган қўн-қўшлар Дилором ва Равшанларни оғохлантириш-ган, «олдин олинган, оқи-бати ёмон бўлади» дейиш-ганди. Афуски ўз вақтида қилинган табиҳоларга эъти-бор берилмади. Арзанданинг тақдирини ўзига ташлаб қў-йилди.

Бу оқлада беш фарзанд бў-либ, икки ўғил қамонда. Расулнинг акаси Рустам ҳам беэорилигини туйфайли озо-дликдан маҳрум. Расул бир терговда: ўғирлаган тилла бўлмаганин олам Пигорага берганим. Кейин қайтиб олдим» дейди. Хўш, Нигора кичик эмас, ўн саккиз ёш-даку! Неҳун: «Бу тилла бу-юмларни қардан олдинг», деб сўрамади. Ота-онасини айтиб унасини хатарли йўл-дан қайтармади?

Ҳар қандай жиноят ҳам қонунда қўзда тутилганидек баҳоланади. Расул қилиш-ига яраша жаэо олди. Ёнгра афусланамизми. Ле-кин бизни бошқа бир жид-дий нарсга афусланттирар-ташвишга солди: Дилором Муҳиддинова (Тошкент ба-дийн буюмлар фабрикаси ти-кувчи) ва Равшан Муҳид-динов (Чилонзор райишче-торига қарашли 14 магазин сотувчиси) қабл баъзи ота-оналар ўз фарзандлари тар-бияси, тақдирига нега бун-чалик бефарқ қарашаркин?

Расул ўқиган мактабининг педагогик коллективичи?

Ҳали ўн гулидан бири очилмаган 14 ёшли Расул-нинг ашадий жиноятчи бў-либ қолганига бошқа қандай сабаб бўлиши мумкин? Ҳеч қандай. Ойладаги нотўғри тарбия, бебoшлик, уни ўз ҳолига ташлаб қўйилган, тақдирига ўта бефарқ на-ралгани сабаб, ҳолос.

Биз бу мулоҳазаларни гоат ҳолис ишлад, фарзанд-лар қилишлардан тағайилда қолаётган айрим масъулият-сиз ота-оналарни оғохлати-иш мақсадида ўртага таш-ладик. Ахир, ҳаммамиз бир овоздан қўнғича: «болалар келажакимиз, бахт-саодати-миз» деймиш-у, аслида эса тарбия учун ҳаммамиз ҳам жаэобар эканлигини унутиб қўямиз. Жамиятта ёт бўлган ҳақти-ҳаракат, жи-ноят содир бўлгач пушай-мон еимиз-у, фойдаси бўл-майди. Агар Расул устидан қонунлар мақмуасига бино-ан ҳўкм чиқарилган бўлса, унинг ота-онаси томондан содир қилинган маънавий жиноят устидан ҳўкм чиқар-ишнинг жаэоатчилигининг ҳо-лис ҳўкмига ҳавола қила-миз.

Б. МАХСИТОВ, Октябр район ҳалқ судьяси. Ф. УСМОНОВА, «Тошкент ҳақиқати» нинг махус муҳбири.

фар фарзанди тарбияланади. Мураббиялар зиммасига бахтли ва қувноқ болалигини таъминлашдек шарафли ва-нифа юкланган. Ҳанима раҳ-бар бўлган кичик коллектив уни қўнғилдагидек бажар-моқда.

А. АБДУСАМАТОВ, Ғалаба район «Ленин йўли» газетасининг хо-дими.